

SØVÆRN

S

ORIENTERING

4

1995

Fra redaktionen

Dette nummer af Søværns Orientering indeholder i vid udstrækning artikler fra 3. eskadre; om det er en tilfældighed, at FLYVEFISKEN klassens funktion som minejager bringes samtidig med en artikel fra minestrygeren GRØNSUND, besøg ved 3. eskadre fra Norge og Belgien og minelæggeren FALSTER's våbendivision har holdt samarbejdsøvelse samt LINDORMEN og LOSSEN's 6000 dage under kommando, må være op til læserne selv at vurdere.

Det er det til redaktionen indsendte materiale, der bliver bragt i SØVÆRNS ORIENTERING. Hvis nogle af læserne mangler artikler om deres eget tjenestested og specielt om deres egen funktion i søværnet, så er det op til den enkelte, at indsende artikler eller forslag til artikler (helst med billeder) – korte eller lange – til redaktionen. Hvis artiklerne skønnes at have almen interesse, vil de blive bragt i bladet ved først givne lejlighed.

Redaktionen af Søværns Orientering vil meget gerne informere om kommende begivenheder, søværnets enheder og tjenestesteder deltager i. Tilsend os korte artikler – en slags annoncer om begivenheder, der kan have interesse for hele søværnet og en stor del af det øvrige forsvar. For god ordens skyld – der går 3 til 4 uger fra »deadline« til bladet er på gaden.

»Deadline« for indsendelse af artikler m.v. til nummer 5/95 er den 22. august 1995.

Læs om

Søværnsorientering 4/95

Side

Ny chef for Søværnets operative Kommando	1
SQUADEX 4	2
Hvad er det?	3
FLYVEFISKEN – SF300 Mine Counter Measures status og fremtid	4
Auktion over gamle våben	8
Søværnets sidste batteriskydning en realitet	8
Søværnets sidste minestryger af sund-klassen	9
Søværnets Officerskoles deltagelse i 4-5 maj parader	11
Dansk deltagelse i New York Fleet Week 95	12
Lederuddannelser i søværnet	13
EFG-uddannelser i søværnet	14
FALSTER's våbendivision i felten	15
Passageregler, adgangsbestemmelser og søværnets rolle	16
Vejnavne på Holmen	17
6000 dage under kommando	19
Levereregler for unge søkrigere	19
Søværnets mesterskab i marine 5-kamp	20
Studiebesøg ved 3. eskadre fra Belgien og Norge	21
Søværnets mærkedage, 19. juni 1808	22
Flådebesøg i Danmark	24

Søværnets operative Kommando

ATT.: SVN ORT

Postboks 483, 8100 Århus C

Telefon 89 43 30 99, lokal 3056

Telefax 89 43 31 41

Redaktøren: 89 43 30 56

Redaktion: Seniorsergent Jan Andersen

Ansvarlig overfor MEDIEANSVARSLØVEN:

Kommandør E. Fage-Pedersen

Forside: Holmens Kirke

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere det indsendte materiale. Indholdet kan frit citeres med angivelse af kilde.

Tryk og layout: Kannike Tryk A/S, Århus

ISSN 0907 - 5038, oplag: 8000

NY TEKNOLOGI - NYE MULIGHEDER

SYSTEMATIC udvikler forsvars systemer ved brug af åben system arkitektur, client-server teknologi og anvender i udstrakt grad gennemprøvede standard produkter.

SYSTEMATIC bygger systemer efter en evolutionær udviklingsmodel, hvor operative krav opfyldes i en afbalanceret styring af økonomi og risici.

SYSTEMATIC
software engineering a/s

Kommando- og kontrol • Kommunikation og formaterede meddelelser • Elektronisk krigsførelse

Ny chef for Søværnets operative Kommando

I anledning af, at jeg er tiltrådt som Chef for Søværnets operative Kommando, sender jeg alle en hilsen med ønske om et frugtbart samarbejde i tiden, der kommer.

Netop i disse dage er der anledning til at reflektere over søværnets rolle i samfundet og den udvikling, der tegner sig for Flåden og dens mandskab.

Vi er midt i en brydningstid og må forvente både færre ressourcer og krav om øget effektivitet på alle niveauer. Det bliver en opgave, som vi alle må have for øje, og som vi må samarbejde om at løse. Det er min

overbevisning, at Søværnets operative Kommandos underlagte tjenestesteder har mødt de hidtidige ændringer med fleksibilitet og professionalisme. Kun gennem en fortsat gedigen og aldrig svigtende indsats kan vi troværdigt tjene det samfund, vi er en del af.

Det er mit håb, at vi kan fortsætte denne gode indsats, fastholde og udvikle det professionelle niveau og medvirke til, at søværnet også i fremtiden kan varetage skiftende opgaver og udfordringer med godt humør, rettidig omhu og fine resultater.

Kontreadmiral Kristen Husted Winther

CURRICULUM VITAE

Navn: Kristen Husted Winther
Født: 21. februar 1946
i Charlottenlund

Militær uddannelse:

1965-68 Søværnets Officersskole
(bestået med Gerners medalje)
1973 Maritime Tactical Course,
U.K.
1973 Torpedobådskursus,
Seetaktische Lehrgruppe,
Wilhelmshaven
1979-80 Stabskursus, Forsvars-
akademiet
1981 NATO Staff Officers
Acquaint Naval Control
of Shipping Course, U.K.
1988-89 Naval Command College
og Defence Management
Course, USA
1992 Maritime Tactical Course,
U.K.

Karriereforløb:

1/11 1968 Søløjtnant 1
1/11 1973 Kaptajnløjtnant
1/8 1979 Orlogskaptajn
1/11 1989 Kommandørkaptajn
1/9 1991 Kommandør
1/11 1993 Kontreadmiral

Tjenesteforløb:

1969-70 Depotskibet
HJÆLPEN
1970-74 Torpedobåde, fra 1971
som chef og fra 1973
tillige divisionschef
1974-76 Projekt officer for
WILLEMOES-klassen
1976-79 Chef og divisionschef for
torpedobåde
1979-80 Forsvarsakademiet,
stabskursus II
1980-84 Forsvarsstaben, Opera-
tionsstabens Planlæg-
ningssektion
1984-85 Næstkommanderende i
korvetten OLFERT
FISCHER

1985-86 Chef for korvetten
PETER TORDENSKIOLD
1986-88 Forsvarsstaben, Personel-
stabens Forvaltnings-
sektion, Officerer
1988-89 Naval Command College
og Defence Management
Course, USA
1989-91 Forsvarsstaben, chef for
Operations- og Planlæg-
ningsstabens studie-
sektion
1991-93 Chef for Torpedobåds-
eskadren, nu 4. Eskadre
1993-95 Forsvarsstaben, chef for
Personelstaben
1. maj 95- Chef for Søværnets ope-
rative Kommando

Dekorationer:

Ridderkorset af 1. grad af
Dannebrogordenen
Medlemskorset af Den
Britiske Imperieorden
Hæderstegnet for god
tjeneste ved Søetaten

SQUADEX 4

Under ledelse af Chefen for 2. Eskadre blev årets første øvelse til søs afviklet i perioden 23. – 27. januar 1995.

I øvelsen deltog et bredt udsnit af søværnets operative enheder, såvel til søs som til lands samt i luften.

Øvelsen foregik indledningsvis i Kattegat i et par dage inden styrken forlagde til Østersøen via Øresund, hvor den resterende del af øvelsen blev afviklet.

I sit indhold adskilte øvelsen sig ikke nævneværdigt fra andre eskadretækningsøvelser på denne årstid. I overensstemmelse med enhedernes ønsker var der planlagt en blanding af blandt andet sømandskabsøvelser, våbenøvelser, kommunikationsøvelser, luftforsvars- og antiubådsøvelser, taktiske procedureøvelser samt en større taktisk øvelse. I tillæg hertil

Korvetten OLFERT FISCHER

var der i øvelsesprogrammet levnet plads til, at enhederne internt kunne øve havariorganisation med mere. På et punkt adskilte øvelsen sig dog markant fra tidligere nationale øvelser. For første gang deltog STAN-

DARD FLEX enheder fuldt og helt i øvelsen. Tidligere har disse enheder deltaget i forbindelse med distrikts-tjeneste, hvor sidstnævnte har haft højeste prioritet.

Dette har betydet, at enhederne ofte med kort varsel har måttet forlade øvelser for kortere eller længere tid, når marinedistrikterne har haft vigtigere opgaver.

Derfor blev STANDARD FLEX enhederne sjældent tildelt vigtige roller under øvelserne, idet man derved undgik større ændringer, såfremt enheden alligevel ikke kunne deltage. Dette indebar naturligvis, at disse enheders kapacitet ikke blev afprøvet eller udviklet.

Tilbagemeldinger efter øvelsen fra STANDARD FLEX enhederne var meget positive, idet samvirket med Flådens øvrige enheder gennem hele ugen gav gode muligheder for at afprøve skibenes materiel, uddanne besætningerne i brugen heraf samt

Skydning med 20mm maskinkanon

HVAD ER DET?

ikke mindst, at uddanne besætningerne i brugen af skibet og dets sensorer og våben i undervands-, overflade- og luftforsvarskrigsførelse.

I tilgift hertil satte Flådens øvrige enheder stor pris på de udfordringer og muligheder, som STANDARD FLEX'en frembyder.

For DIVISION 21 var øvelsen som det ser ud i øjeblikket den første og eneste hele øvelse i 1995, hvor korvetterne opererer sammen.

For OLFERT FISCHER var det første øvelse overhovedet siden enhedens hjemkomst 20. oktober 1994 fra operation SHARP GUARD i Adriaterhavet.

Efter en lang liggeperiode, der tillige omfattede et længerevarende planlagt periodisk dokophold, skulle skibet påbegynde den operative opkøring inden afgang til Adriaterhavet 7. april.

For PETER TORDENSKIOLD markerede øvelsen derimod en sidste forberedelse inden deltagelse i NATO øvelsen STRONG RESOLVE i februar/marts måned.

Hvor OLFERT FISCHER prioriterede intern uddannelse højt havde PETER TORDENSKIOLD behov for operativt samvirke med andre enheder. To ønsker som ikke umiddelbart harmonerede, men da eskadren selv planlagde øvelsen, var der dog alle muligheder for, at korvetterne fik tilgodeset deres behov, hvilket da også lykkedes.

Alt i alt en øvelse med et godt øvelsesudbytte.

(PETO)

ANTIGONI

CHRISTINA

Det spørgsmål var der flere, der stillede, da OLFERT FISCHER en eftermiddag sidst i september 1994 anduede Korfu.

Umiddelbart var der visse lighedstræk med den gamle velkendte SØLØVEN-klasse. Dog var der også flere forskelligheder.

En efterfølgende inspektion afslørede, at det i det mindste var skibe fuldstændig magen til SØLØVEN-klassen, som var under modifikation. Først ved synet af den lyseblå farve på signalhornet, der for alle gamle torpedobådssejlere er kendetegnet for en enhed tilhørende 3. Torpedobådsdivision, blev tvivlen afløst af vished.

Med en lille smule ihærdighed kunne der også under den hvide maling skimtes skrognumrene P 510 og P 511. Det var altså SØLØVEN og SØRIDDEREN, der i øvrigt nu hedder henholdsvis ANTIGONI og CHRISTINA begge hjemmehørende i Korfu.

I et tidligere nummer af Søværns Orientering fremgik det, at SØBJØRNEN er overdraget marinemuseet i Ålborg.

Hvor er de øvrige?

(CH PETO)

FLYVEFISKEN – SF 300 Mine Counter Measures: status og fremtid

*Your life will be brighter
than sunshine at noon –
and life's darkest hours
will shine like the dawn.
(Job 11-17).*

Sådan lød teksten på det signal FLYVEFISKEN modtog fra den daværende Chef 3. Eskadre i april 1993, da enheden skiftede rolle fra patruljefartøjet til mine-rydningsfartøjet FLYVEFISKEN og derefter indgik i 3. Eskadre. Lovende ord – men ikke langt fra virkeligheden for endnu en af søværnets travle enheder godt på vej mod en verdensnyhed indenfor MINE COUNTER MEASURES(MCM). Artiklen beskriver indfasningen af MCM systemet og den forventede fremtidige udvikling.

En ny skibstype ser dagens lys

Som den første STANDARD FLEX 300 af en serie på 14 var FLYVEFISKEN et tilløbsstykke, da den indgik i Flådens tal i 1987. Nytænkning på en lang række områder fra bemanning, udrustning og materialevalg til mulighederne for rolleskift, aktiverede både skeptikere og fortalere til en strøm af formodninger og beretninger om denne nye skibstype. Der var ingen tvivl om, at alle sejl

FLYVEFISKEN på Themsen

var sat til fra konstruktørens side. Et væld af ideer skulle afprøves, medens publikum spændt ventede på resultater, blev det succes eller fiasko?

Efter en testperiode, blev FLYVEFISKEN med Søværnets operative Kommando som »bruger« og Søværnets Materielkommando som

»leverandør« indsat i farvandsovervågningen som afløser for den daværende DAPHNE klasse. Som de fleste nybygninger var FLYVEFISKEN behæftet med en række »børnesygdomme«, hovedsageligt på de elektroniske områder af både fremdrivning og »Command, Control and Communication«(C3) systemerne.

Problemer, der i højere grad end tidligere, krævede assistance fra teknikere i land på grund af den sparsomme bemanning med teknikere. FLEX koncepten bygger netop på at reparation og vedligeholdelse sker med hjælp fra støtteelementer i land. Erfaringerne tilflød i rigeligt mål med FLYVEFISKEN som platform, erfaringer der skulle anvendes med henblik på bygning af klassens næste enheder. Forsøgene førte til ændringer af rørføringerne i maskinrummet, af kabeltrækkene til det automatiske maskinkontrol- og overvågningssystem (SCCS), og af tykkelsen på glasfiber-sandwich-skroget.

Prototype igen?

Forventningerne var store, da FLYVEFISKEN i 1993 modtog den første MCM container fra kedelsmedien på Holmen. Dertil kom yderligere fire C3 standardkonsoller, en undervandsdrone, to minerydningsdroner (MRD 1 og 2) og ikke mindst MCM besætningen omfattende 10 mand M/K – 2 officerer, 4 oversergenter/sergenter og 4 marineoverkonstabler/marinekonstabler.

Et fransk team fra firmaet Thomsen Sintra Marine i Brest stod for de første kurser i Korsør, støttet af repræsentanter fra Søværnets Materielkommando, der tidligere havde fået grundlæggende uddannelse i Frankrig ved firmaet.

Minerydnings-systemet

SF 300 Mine Counter Measures systemet er det første af sin art i verden. De grundlæggende militære krav var blandt andet:

- At systemet skulle kunne indgå i FLEX koncepten,
- at minerydningsoperationen skulle finde sted uden risiko for modernheden (da denne ikke er specielt designet til MINE COUNTER MEASURES opera-

tioner hvad angår magnetisk udstråling, akustik og tryk)

- at systemet skulle kunne operere i vind op til 13m/s og bølgehøjder op til 1,5 m.
- at systemet skulle kunne arbejde i de vanskelige hydroakustiske forhold, der kendetegner danske farvande.

Endvidere blev der lagt vægt på personelsikkerhed ved at lade to fjernstyrede ubemandede minerydningsdroner indgå i minerydningssystemet. Minerydningssystemet virker på den måde, at planer for, hvor minerydningsindsatsen skal finde sted bliver tilrettelagt på modernheden (FLYVEFISKEN) i form af »Missionplans«. Disse er ordrer til minerydningsdroner om at gennemsejle en defineret rute med en SIDE SCAN SONAR et antal gange for at optage billeder af havbunden til senere analyse. SIDE SCAN SONAR dækker et bælte af havbunden på ca. 235m i bredden ved to oversejlinger.

De optagne billeder lagres dels på bånd i minerydningsdronerne, dels sendes de til FLYVEFISKEN på et linksystem til viderebehandling.

På FLYVEFISKEN analyseres de indhentede data halvautomatisk, idet der foregår en delvis automatisk registrering af objekter der ligger inden for i forvejen indtastede værdier i MCM-computersystemet. Dette kunne for eksempel være størrelsen på en almindelig bundmine. En operatør overvåger også denne funktion og kan udvælge objekter efter eget skøn.

Nu følger en klassifikation hvor objekternes form og størrelse bliver analyseret af operatører – igen støttet af computersystemet. Klassifikationen er den endelige vurdering af, om den detekterede genstand er et minelignende objekt. På denne måde arbejder man sig efterhånden igennem »missionplanen« og etablerer en viden om antallet af objekter på havbunden, samt deres størrelse og

SUTEC DOUBLE EAGLE undervandsdrone

»Mine Counter Measures« dronerne kan enten selv forlægge til operationsområdet og foretage *route survey* eller forlægge sammen med FLYVEFISKEN og blive fjernstyret dels under forlægningen, dels i »missionplanen«, naturligvis under hensyntagen til farvandsgeografi og trafiktæthed.

udseende. Alle objekter ligger lagret i en af modernhedens to databaser, der benævnes henholdsvis »databasen med nye objekter« eller »databasen med kendte objekter«.

Sidste led i processen er identifikationen, der foretages med SUTEC DOUBLE EAGLE undervandsdronen. Beslutningen om et objekt skal

identificeres ligger hos MCM-officeren, der på baggrund af operatørens udsagn og vurdering beslutter, om der skal foretages en identifikation. I undervandsdonen sidder en lille sonar med rækkevidde på cirka 200m, og desuden to TV-kameraer. Dronen fjernstyres fra FLYVEFISKEN via et fiberoptisk kabel på 1000m længde. Billederne fra undervandsdronen præsenteres om bord på farvemonitorer, og dronens position vises på et taktisk display, hvor det undersøgte objekts position også er vist. Identificeres objektet som værende en mine, kan en sprængladning placeres tæt ved minen. Dronen hjemtages, og ladningen detoneres derefter via et elektrisk kabel og forårsager en sprængning af minen. Er objektet ikke en mine, gemmes informationerne i database over kendte objekter.

MCM systemet gør det således muligt at erhverve en total viden om den undersøgte rute, og alle data (objekter) gemmes i databasen til senere brug.

En fornyet »route survey« i samme rute vil herefter være sammenlignelig med tidligere resultater, idet systemet automatisk vil sammenholde nye data med data lagret i databasen. Minerydningsoperationen afkortes således i tid, da kun nye objekter vil være genstand for den komplette identifikationsprocedure.

Flere nationer har forsøgt lignende metoder i årenes løb, men problemet med at holde kendte objekter i databaser har ikke været uden problemer. SF 300 MCM systemet er således det første, der har haft databasemetodikken som en af hjørnestenene i systemet.

Til civile eller ufarlige opgaver kan SIDE SCAN SONAREN slæbes fra FLYVEFISKEN med en fart på op til 15 knob, for eksempel til eftersøgning af større vragele fra nedstyrtede fly, tabte containere eller øvelsesmateriel. Således har FLYVEFISKEN for eksempel billeder af et mindre skibsvrag optaget i Østersøen og af krateret efter et minesprængningsforsøg ved Samsø.

MCM2 på dækket af coasteren JENBO

De første erfaringer

MCM systemet er ganske kompliceret. Ikke mindre end seks forskellige leverandører, tre computersystemer og tre fjernstyrede droner skal bringes til at arbejde sammen. Softwareproblemer går igen, når man i dag taler om vanskeligheder ved at få avancerede styresystemer til at virke. Heller ikke SF 300 MCM er sluppet for programfejl og andre børnesygdomme. Dette har betydet en ganske lang indkøringsperiode, men på trods af dette har FLYVEFISKEN gode erfaringer med dette moderne system.

Mindre miner som f.eks. type 17 på ca. 1,5m længde er blevet identificeret og bragt til detonation ved hjælp af ladningen, der i øvrigt er designet af Søværnets Materielkommando og bærer navnet DANISH MINE DISPOSAL CHARGE. Andre typer miner er også genfundet på en særlig testbane, hvor systemet er afprøvet mod forskellige genstande på forskellige typer havbund. Nøjagtigheden af systemet har indtil videre vist sig at holde sig indenfor specifikationer, og genfindingsnøjagtigheden er cirka 10 m.

Forskellige deloperationer er blevet

gennemprøvet, ikke mindst minerydningsdronernes evne til at arbejde selvstændigt i »missionplans« med bemanning og langt fra moderenheden. Således er en stor del af Sejerø Bugt gennemsejlet og lagret i database med henblik på øvelse BLUE HARRIER, og som et led i den endelige tekniske og operative afprøvning.

I testområdet i Store Bælt har to Minerydningsdroner gennemsejlet »missionplans« uden bemanning og uden egentlig fysisk forbindelse med FLYVEFISKEN. Al kommunikation, fjernstyring af dronerne og udveksling af data foregik via enhedernes linksystemer. Som sikkerhed var besætningerne på begge droner om bord, men passive. Dronerne er programmeret til at stoppe og ankre, hvis kommunikationen til moderenheden har været afbrudt i en vis tidsperiode, og dette er naturligvis også afprøvet. Har dronerne SIDE SCAN SONAR i vandet, gennemføres fjernstyrede operationer indtil videre med personel om bord.

Præsentationer

Flere nationer: Frankrig, Belgien, Holland, Canada, USA og Australien – for blot at nævne nogle – har vist stor interesse for SF 300 MCM

ideen. Således har den canadiske flåde til deres fremtidige minerydningssystem skelet stærkt til det danske koncept. Australien har længe vist interesse for identifikations- og neutralisationsdelen, det vil sige SUTEC undervandsdronen med DAMDIC ladning.

Efter bortsprængning af en type 17 mine på 200 m vand i 1994, blev interessen for alvor skærpet, og en senere demonstration vest for Samsø for repræsentanter fra den australske flåde, resulterer muligvis i en ordre på DAMDIC systemer med hertil hørende SUTEC undervandsdrone-systemer. Det skal nævnes, at der er sandsynlighed for, at Australien også vælger at anskaffe den danske sonar-type der er monteret i FLYVEFISKENS undervandsdrone.

Out of area - operationer

Som et videre led i den materielle og operative afprøvning forlagde FLYVEFISKEN i marts via Kielerkanalen og Nordsøen til London. Et af formålene med turen var at bringe Minerydningsdroner sikkert ud og hjem fra operationsområdet. På turen til London blev en dansk coaster chartret til at transportere dronen, medens hjemturen foregik ved egen kraft. Billedet taler for sig selv, men på trods af coasterens størrelse forløb transporten efter planen.

Under forlægningen tilbage viste Nordsøen sig fra sin bedste side med bølgehøjder op til kun 2m. Fjernsty-

ring, refuelling, ombytning af personel og andre øvelser gav god erfaring til kommende forlægninger, og alt i alt var afprøvningen en succes.

Turen blev kædet sammen med den internationale flådeudstilling IMDEX 95, hvor firmaer fra hele verden deltog med udstillingsstande. Der var desuden 12 flådefartøjer for- tøjet i West India Dock nær Greenwich.

Afprøvningen af de to deployeringsmåder var interessant, da SF 300 MCM enheder i fremtiden er til- meldt NATOs hurtige reaktionsstyr- ker, der også er tiltænkt at operere udenfor NATO område. En MCM operation flere tusinde sømil fra Danmark vil således ikke være umulig. Deployeringen kunne tænkes enten at foregå som et samlet system,

FLYVEFISKEN og MRD2 anduver West India Dock i London

og dermed ganske tidsskrævende på grund af minerydningsdroners lave fart og størrelse, eller på civil køl, eventuelt sammen med det nødvendige logistiske støtteapparat MOVA.

Minelægning

Ikke kun minejagt, men også minelægning ligger inden for FLYVEFISKEN klassens muligheder. På agterdækket kan der monteres mineskiner i begge sider til minelægning over hækken. Minelasten kan være et antal store bundminer af typen DM 61 eller et varierende antal af søværnets øvrige minetyper. Kravet er blot, at de er monteret på minevogne. Foreløbig foregår lægningen manuelt og v.h.a. bedst egnede navigationsmidler. Fremtidigt bliver GPS satellit navigationsmodtagere integreret i C3 systemets minelægningsprogram.

Fremtiden

Efter en pågående softwaretilpasning i C3 anlægget forventes FLYVEFISKEN at blive operativ i slutningen af 1995. Store opgaver venter forude blandt andet deltagelse i MCM »Operationel Sea Training«, hvor et NATO team, i en 14 dages periode tester MCM enheder, inden de tilgår den stående minerydningsstyrke STANDING NAVAL FORCE CHANNEL. Under testen vurderes alt fra skibets almindelig hygiejne over havariororganisation til dueligheden under MCM operationer. FLYVEFISKEN vil være den første danske enhed, der deltager i en sådan test. Senere på året slutter FLYVEFISKEN sig til STANDING NAVAL FORCE CHANNEL i en længere periode som afløser for Ministrygeren GRØNSUND, der hermed takker af efter mange års stolt og tro tjeneste.

Til efteråret påbegyndes næste MCM modul, når LAXEN tilgår 3. Eskadre. LAXEN vil indledningsvis deltage i farvandsovervågningen i patruljerollen til indkøring og enhedsuddannelse og konverterer først til SF 300 MCM til februar 96, når de første komponenter leveres. 3. Eskadre vil da være godt på vej mod de 5 planlagte MCM-moduler.

Andre opgaver venter forude, ikke mindst minerydningsdronernes arbejde med at »kortlægge« havbunden til brug for databasen bliver en fast opgave for DIVISION 33. Det bliver i fremtiden et stadigt mere og mere almindeligt syn at se de små fartøjer på deres ruter med »fisken« sat og den opmærksomme fører ved VHF'en til at anmode fartøjer om »at holde vel klar«. Deltagelse i den stående NATO minerydningsstyrke bliver også en fast opgave for en SF 300 MCM enhed.

(FLYV)

AUKTION

Dele af Holmen skal sælges, deriblandt FREDERIKSHOLM, og her ligger SØVÆRNETS MUSEUMS MAGASIN.

I forbindelse med flytning af dette til NYHOLM, er der frasorteret en del effekter herunder:

Geværer, sabler, bajonetter med små defekter.

Effekterne vil blive bortsolgt til TJENESTEGØRENDE PERSONEL på auktion på følgende datoer:

MAS HLM	den 21. august 1995 kl.: 16.00
FLS KOR	den 22. august 1995 kl.: 16.00
SOK	den 29. august 1995 kl.: 15.00
FLS FRH	den 30. august 1995 kl.: 15.00

Opmærksomheden henledes på, at effekterne KUN sælges til tjenestegørende personel, og at det købte ikke må gøres til genstand for videre salg.

Det påhviler køber af »blankvåben« og geværer, at fremskaffe våbentilladelse ved den stedlige Politimester.

(MAS HLM)

Søværnets sidste batteriskydning en realitet

En inspektion af FALSTER ved Søværnets Taktik- og Våbeninspektør 23. februar indbefattede en standard sømålsskydning – GUNEX 603. Denne skydning skulle imidlertid vise sig, at blive af historisk karakter, idet FALSTER dermed skulle afgive Søværnets sidste batteriskydning.

Med ildledelsesradaren låst på målet og begge pjecer i fjernretning bragte alle fire 76 mm rør samtidig og sendte på mindre end 5 sek godt 96

FALSTERs agterste 76mm kanoner tages i land

kg brisantprojektiler mod skiven. I alt affyrede de to pjecer mere end 200 kg projektilmasse, som detonerede ved anslag med havoverfladen omkring skiven, der blev trukket af DREJØ i en afstand af 9000 yards fra FALSTER.

FALSTER måtte først i marts, som den sidste operative minelægger i klassen, sige farvel til den agterste bestykning, for til gengæld at blive udrustet med STINGER missiler. Pjecen overføres på blok-vogn til Artilleri Kursus Sjællands Odde, hvor den skal indgå i beholdningen af uddannelsesbatterier.

(FALSTER)

Søværnets sidste minestryger af SUND-klassen

Nej, det var ikke et skib fra Aalborg Søfartsmuseum der dokkede ind på Svendborg Værft her til marts, som et par kollegaer fra MILJØ 102 så venligt bemærkede. Det var derimod søværnets sidste operative minestryger, GRØNSUND, der lagde an til tre ugers værftsophold for klargøring til årets øvelsesaktiviteter og deltagelse i NATOs, foreløbig eneste, stående minerydningsstyrke: **STANDING NAVAL FORCE CHANNEL.**

GRØNSUND på vej til Lissabon

Minestrygeren GRØNSUND blev søsat 12 august 1955 i Stocton, Californien og indgik 21. september 1956 i Flådens tal. Skroget er udført i oregon pine (træ!) og skibet navigeres året rundt af vagtchefen fra åben bro, små 12 meter over havets overflade. Så museumsbemærkningen var ikke ny for GRØNSUNDS besætning; forhold og arbejdsgang om bord afviger da også en hel del fra søværnets mere moderne enheder. Men indtil STANDARD FLEX 300 enheder i minerydningsrollen bliver klar til at afløse GRØNSUND, fortsætter minestrygeren arbejdet i hjemlige og udenlandske farvande. At minestrygeren stadigvæk effektivt udfører en vigtig sømilitær opgave, viser sig tydeligst ved deltagelse i STANDING NAVAL FORCE CHANNEL. STANDING NAVAL FORCE CHANNEL indgår i NATOs umiddelbare reaktionsstyrker og er under

operativ kommando af Commander Naval Forces Northwest, med hovedkvarter i Northwood, England. Udover Danmark, bidrager Norge, Tyskland, Holland, Belgien, England og USA med enheder til STANDING NAVAL FORCE CHANNEL, der året rundt opererer med et større antal minerydningsenheder, samt normalt et kommando- og forsyningskib. Styrkens operationsområde strækker sig fra middelhavsområdet i syd til de nordnorske farvande.

Chefen for STANDING NAVAL FORCE CHANNEL, for tiden den tyske kommandørkaptajn Helmut Walz, er især tilfreds med også at få minestrygningskapacitet i sin styrke: Ellers består styrken næsten udelukkende af minehuntingere (minejagere), der primært udfører minerydning ved brug af sonarudstyr. Og en af hovedtendenserne indenfor minerydning i dag, går netop på, både at

kunne udføre minestrygning og minejagt.

Nutidens minelagre rundt om i verden nødvendiggør denne dobbeltkapacitet, da visse miner ikke kan fjernes ved strygning, medens andre ikke effektivt kan fjernes ved minejagt (for eksempel nedgravede miner eller miner fremstillet af/i sonarresistente materialer/former).

Mekanisk strygning

En af disciplinerne, hvor GRØNSUND især gør sig bemærket i STANDING NAVAL FORCE CHANNEL, er mekanisk strygning. Ved mekanisk strygning sejler minestrygeren ind over minefeltet, slæbende stålwirer, normalt armeret med såkaldte krudtknive, efter sig. Hensigten er, at krudtknivene skal kappe ankertovene på forankrede miner, der herefter vil stige op til overfladen, hvor de kan destrueres. Er der eventuelt også antenneminer i

området, vil en strygewires berøring med minens kobberantenne desuden skabe en galvanisk strøm, der bringer minen til detonation.

Mekanisk strygning er meget effektiv, strygegrejets bredde er ganske anseelig og et område kan derfor hurtigt ryddes for forankrede- og antenneminer. Skal det være lidt ekstraordinært, kan man som amerikanerne, benytte helikopterstrygning. Med deres MH-53e, SEADRAGON helikoptere, kan der udføres mekanisk strygning med over 10 knob.

En mekanisk strygeform, der normalt tiltaler vagtchefer og signalgaster meget i strygerne, er »teamsweep«: Her samles strygewirerne med forbindingsled mellem et antal minestrygere. I 1994 blev der således trænet 4-skibs teamsweep, hvor alle fire skibe via strygegrejet var fysisk forbundet med hinanden. Det giver en fornuftig strygebredde og er samtidig en stor udfordring for vagtchef og signalgaster bl.a. fordi alle manøvrer foregår på flag.

Grunden til at flag- og blinksignaler generelt benyttes så meget i minestrygere er, at minestrygningsoperationer også skal kunne udføres helt uden brug af radio i områder, der er under en eventuel aggressors eller fjendes delvise kontrol.

Som mange læsere sikkert allerede har gennemskuet, er det ikke helt ufarligt at udføre minestrygning. Minestrygeren skal selv passere hen over eller meget tæt på minen, inden minen påvirkes af minestrygningsgrejet. Derfor vil GRØNSUNDS 31 mands store besætning forberede skib og sig selv meget omhyggeligt inden minestrygningen påbegyndes. Skibet bringes i maksimal luknings-tilstand, intet personel må opholde sig under vandlinien, alt personel har hjelm og redningsudstyr på, personalet skal helst ligge ned på madrasser (det kan vi desværre ikke alle-sammen!). Alle større glas- og plastflader der kan splintre, er tapet til med klisterbånd og alt løst grej er surret, for at undgå at glassplinter, løse træ- og metalgenstande m.m. falder rundt i skibet som projektiler ved

GRØNSUND på vej til Bayonne

Fireskibs teamsweep, fra venstre: HNOMS KVINA, HNOMS ALTA, HDMS GRØNSUND og HMS DULVERTON

en minedetonation tæt på. Der er udstykket ekstra udkig, primært for at kunne undgå højtsatte forankrede miner og drivende miner samt mange mange flere sikkerhedstiltag. Derudover er selve minestrygeren bygget specielt til at kunne sejle ind i områder med minefare: Konstrueret i umagnetiske materialer og med et meget effektivt afmagnetiseringsanlæg (degaussinganlæg), støjsvag fremdrivning og lav dybgang.

Tilbage til værftopholdet! Svendborg Værft, Søværnets Materiel Kommando, Flådestation Korsør, Holm Danmark og Odense kaserne udførte som sædvanligt en fornem indsats for skibet (al signaltrafik til GRØNSUND på værftet foregik via Hæren i Odense). Der er blevet kal-

fatret, malet, trukket skrueaksler, foretaget maskineftersyn, installeret ny 220 volt omformer og meget, meget mere. Nu mangler GRØNSUND blot at blive målt igennem på »degaussingbanen« i Kiel, Tyskland, og at blive inspiceret af Chefen for 3. Eskadre, før skibet atter kan indgå i STANDING NAVAL FORCE CHANNEL.

I foråret deltager GRØNSUND kun små tre uger i STANDING NAVAL FORCE CHANNEL, men der tages revanche i efteråret, hvor skibet støder til styrken i Antwerpen i september og først forlader denne på forlægningen hjem fra Tallin, Estland, i december.

(GRØNSUND)

Søværnets Officersskoles deltagelse i 4-5 maj parader

Kransenedlæggelse ved Søkadet Erik Koch Michelsens grav i Mindelunden

4. maj lægger Søværnets Officersskole traditionelt en krans på Søkadet Erik Koch Michelsens grav i Mindelunden i Ryvangen. Dette skete også i år, men i anledning af 50-året for Danmarks befrielse deltog et større honnørkommando bestående af 37 kadetter samt hornblæser fra Søværnets Tamburkorps i kransenedlæggelsen. Udover moderen til søkadet Erik Michelsen var familien Michelsen repræsenteret yderligere med 6 familiemedlemmer. Endvidere overværede tidligere medlemmer af »Holger Danske II« gruppen ligeledes kransenedlæggelsen. Det var denne modstandsgruppe søkadet Erik Michelsen var optaget i under

det illegale modstandsarbejde under krigen. Efter kransenedlæggelsen var familien og Holger Danske II gruppen inviteret til frokost på officersskolen, hvor bl.a. Eriks klassekammerater og skolekammerater fra officersskolen under 2. verdenskrig fik udvekslet minder med hinanden og familien Michelsen.

Erik Koch Michelsen var søkadet på Søværnets Officersskole under 2. verdenskrig. 29. august 1943 blev Erik Michelsen taget af tysk militær under flugtforsøg til Sverige og interneret på Søofficersskolen. På skolen startede han sin illegale virksomhed og deltog i november 1943 til februar 1944 i sabotageaktioner i

Københavnsområdet, bl.a. på Industrisyndikatet og Burmeister & Wains maskinfabrik. 19. februar 1944 beordrede marineledelsen Erik Michelsen overført til Sverige og han blev optaget i »Den Danske Brigade« og senere i september overført til »Den Danske Flotille« i Karlskrona. Erik Michelsen uddannedes med henblik på landsætningsoperationen i Danmark efter planer aftalt mellem »Frihedsrådet« og de allierede magter. I januar 1945 meldte Erik Michelsen sig til »Elverhøj«, som var den danske illegale marinestab. Han blev optaget som gruppefører i en »Holger Danske« gruppe under kaptajnløjtnant Ebbe Wolfhagens ledelse.

se og deltog i forskellige sabotageaktioner. 27. februar 1945 blev Erik Michelsen arresteret på en illegal bopæl af Gestapo under dramatiske omstændigheder, hvor en Gestapomand blev dræbt og en anden såret. Erik Michelsen blev selv hårdt såret under arrestationen og kom i forhør på Dagmarhus. Erik Michelsen dødsdømmes ved tysk standret for sabotage m.v. og blev indsat i Vestre Fængsel. 3. marts nedskydes og dræbes Erik Michelsen af tysk politi på Vesterbros Torv under flugtforsøg på vej til henrettelsespladsen. 29. august 1945 gravsættes Søkadet Erik Michelsen i Mindelunden i Ryvangen og hans billede opsættes på Sø-officersskolen.

Officersskolen har også indtil 1991 nedlagt krans på søkadet Gregers Bojesens grav på Frederiksberg Kirkegård. Gregers Bojesen faldt under kampene 5. maj 1945 ved urolighederne omkring Toldboden og i Amaliegade.

5. maj deltog Søværnets Officersskole endvidere i forsvarrets marke-

Kadetkorpsets march fra Holmens Kirke til Rådhuspladsen

ring af 50-året for Danmarks befrielse. Dette foregik ved et detachement på i alt 30 kadetter/kadet-aspiranter, som sammen med Søværnets Tamburkorps marcherede fra Holmens Kirke til paraden på Rådhuspladsen, hvor H.M. Dronningen holdt tale. I samme anledning var

veteraner fra 2. verdenskrig inviteret til at marchere med de mange detachementer. »Krigssejlergruppen« marcherede umiddelbart efter kadetkorpset og tog opstilling sammen med Søværnets Officersskole på Rådhuspladsen.

(SOS)

Dansk deltagelse i New York Fleet Week 95

Inspektionsskibet TRITON repræsenterede Danmark ved Fleet Week 95 i New York i anledning af 50-året for 2. Verdenskrigs afslutning.

TRITON, der de sidste to måneder har udført fiskeriinspektion i farvandet omkring Grønland, satte den 17. maj kursen syd over mod New York for at repræsentere Danmark ved New York Week 95 fra den 23.-31. maj.

TRITON var inviteret til Fleet Week 95 af Intripid Museum Foundation, der står for driften af Intripid Sø-, luft- og rumfartsmuseum i New York, for at fejre 50-

året for afslutningen af 2. Verdenskrig. Der deltog 14 skibe i Fleet Week 95, heraf 11 fra USA. Udover Danmark var også Italien og Canada repræsenteret med henholdsvis ITS ZEFFIRO og HMCS IROQUOIS. Blandt de deltagende skibe fra den amerikanske atlantehavsflåde var hangarskibet USS AMERICA.

Fleet Week 95 startede den 24. maj kl. 11.30 med at alle de deltagende skibe sejlede i procession op ad Hudson floden, anført af »fireboats«, der sprøjtede med farvet vand. Paraden af skibe blev overfløjet af moderne og ældre fly i formation.

New York's borgmester bød officielt velkommen den 25. maj kl. 11.00 ved en højtidelighed i New York City Hall. Herefter fulgte en

uge med en hel række forskellige aktiviteter for de deltagende skibes besætninger. Der var flere sportssarrangementer blandt andet en fodboldkamp mellem et fælles italiensk, canadisk og dansk hold mod et blandet amerikansk hold. Endvidere blev der afholdt en madkonkurrence blandt skibskokkene.

På Memorial day den 29. maj afholdtes en stor mindehøjtidelighed til ære for dem der mistede livet under 2. Verdenskrig. På samme dag var der 5 parader forskellige steder i byen.

Hver eftermiddag havde TRITON lige som de øvrige deltagende skibe, åbent for besøgende.

(TRITON)

Lederuddannelse ved Søværnets Officersskole

Ved Søværnets Officersskole uddannes officerer af operativ og teknisk retning. For begge retningers vedkommende er uddannelsen opdelt i 3 dele

1. Kadet aspirant I (KTASP I)
2. Kadet aspirant II (KTASP II)
3. Officersgrunduddannelsen (OGU)

1. og 2. del, KTASP I OG II, er en funktionsuddannelse, hvor der gives uddannelser, der kan sammenlignes med de uddannelser, der gives ved Søfartsstyrelsens søfarts-, navigations- og maskinmesterskoler.

I den første del af uddannelsen, KTASP I, foregår undervisningen ved Søværnets Grundskole, Skoledelingen, Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole samt ved de sejlene enheder.

Denne del af uddannelsen tager cirka 15 måneder. Udover værnepligtsuddannelsen og sergentuddannelsen, gives der en uddannelse, som kan sammenlignes med søfartsskolernes uddannelse til skibsassistent. Fag som praktisk sømandskab (knob og stik, splejsning, fortøjninger m.m.), redningsmidler, arbejdssikkerhed, fartøjssejlad (navigation, søvejsregler, vrikning, roning, sejlbåds-, gumibåds- og motorbådssejlad), værkstedkursus, maskinlære og kommunikation indgår i uddannelsen.

Ved afslutningen af KTASP I delen er kadet aspiranterne i stand til at bestride et job som befaren skibsassistent. Aspiranterne erhverver tillige duelighedsbevis for lystsejlere. Herunder gennemgås også det tilhørende motorpasserkursus.

Operativ linie

Uddannelsens anden del, varer for operativ linie knap 2 år. Størstedelen af KTASP II foregår fysisk ved Søværnets Officersskole. Den operative linie gennemfører her en uddannelse, som i høj grad er sammenlignelig med en skibsføreruddannelse ved en civil navigationsskole. Skibsføreruddannelsen ved Søværnets Officersskole varer dog kun cirka 2 år i modsætning til de 3 år, det tager ved en navigationsskole. Dette skyldes, at optagelseskravene er højere til officersuddannelsen, der kræves studentereksamen, HF, HTX eller HH samt gode evner – specielt i fag som matematik, fysik og engelsk.

Der stilles høje krav til kadetternes arbejdsdisciplin, og der er meget hjemmearbejde.

Som afslutning på anden del gennemfører kadetterne af operativ linie kurser i radarsejlad, instrumentbetjening, kommunikation m.v. på kampinformationskursus, (AIS) ved skoledelingen og på kommunikationskursus (SIS).

Ved afslutning på anden del modtager kadetterne et uddannelsesbevis, som svarer til skibsførerbevis. Den eneste begrænsning ved søværnets skibsføreruddannelse er, at man ikke kan opnå tilstrækkelig sejltid ved søværnets enheder. Det er derfor nødvendigt med 6 måneders sejltid ved et civilt skib, før fuld kompetence som skibsfører opnås.

For at sikre sammenhæng med skibsføreruddannelsens civile krav medvirker der altid censorer fra Søfartsstyrelsen, når der gennemføres eksaminer ved Søværnets Officersskole. Søfartsstyrelsens censorer

godkender i denne forbindelse eksamensopgaver og kan på denne måde altid »kigge søværnet i kortene«, og således sikres det, at uddannelsen er fuldt på højde med den civile.

Den tredje del af uddannelsen (OGU) er den samfunds- og militærfaglige samt ledelsesmæssige grunduddannelse til officer.

Der er ingen civile kompetencegivende uddannelser i denne del af officersuddannelsen, men der er blandt andet indlagt to sejladperioder. I disse perioder har kadetterne mulighed for at lære den praktiske side af skibsføreropgaven og opgaven som vagtchef i et orlogsskib.

Denne praktiske uddannelse findes ikke tilsvarende i civil regi, men da søværnets skibe ofte sejler i vanskeligt navigable farvande – ofte med høj fart – under specielle konditioner, har man fundet det nødvendigt også at have en praktisk indlæring og udcheckning efter den teoretiske uddannelse.

Teknisk linie

For teknisk linie varer uddannelsens anden del cirka 3 år.

Eleverne begynder med en praktisk uddannelse på cirka 8 mdr. ved Søværnets Teknikskoles fagkursus. Formålet med denne del er, at eleverne opnår praktiske færdigheder inden for områderne materielbearbejdning (drejning, fræsning, svejsning m.m.), elektronik og motorlære. Den resterende tid indeholder maskinmesteruddannelsen. Det gennemgæede pensum opfylder Søfartsstyrelsens krav til den tilsvarende civile uddannelse.

Ved afholdelse af eksaminer medvirker der, som for den operative linie, altid censorer fra Søfartsstyrelsen,

ligesom de stillede eksamenssæt udfærdiges af Søfartsstyrelsen. Efter afslutning udstedes et uddannelsesbevis, som er gyldig dokumentation for udstedelse af søværnsbevis.

Den 3. del af uddannelsen er den samfunds- og militærfaglige grunduddannelsen for officerer. Uddannelsen indeholder ingen kompetencegivende emner.

Uddannelsen indeholder dog en del tekniske fag som f.eks. sonarlære, radarlære, datamatteknik, skibsteknik m.m. Disse emner er søværnsrelaterede med henblik på senere tjeneste som teknikofficer i både små og store enheder. Forudsætningerne for at lære disse fag er maskinme-steruddannelsen.

Lederuddannelse

For begge officers uddannelser gælder, at de er fysisk krævende, ligesom en stor studiemæssig indsats forventes, for at en aspirant efter endt uddannelse, udnævnes til premierløjtnant.

Uddannelsen ved Søværnets Officersskole er en af de bedste lederuddannelser, der findes i Danmark.

(SOS)

Erhvervsfaglig grunduddannelse i Søværnet

På Søværnets Teknikskoles fagkursus uddannes automatikmekanikere, en uddannelse som hører under de erhvervsfaglige grunduddannelser.

Efter at fagskolen i en årrække har uddannet elever inden for fagretningerne maskinarbejder, elektro-, elektronik- og datamekaniker, uddannes i dag udelukkende automatikmekanikere, mens elektronikmekanikeruddannelsen nu foregår på Flyvevåbnets Specialskole i Værløse, som udbyder uddannelsen værnssælles.

Automatikmekanikeruddannelsen på Fagkursus er godkendt af Det faglige Udvalg i Metalindustriens Læringleudvalg og den indførtes i søværnet i januar 1993.

I øjeblikket er 42 elever under uddannelse, og første svendeprøve afholdes medio 1996.

Elever, der søger optagelse på automatikmekanikuddannelsen, skal have bestået 2. skoleperiode fra en teknisk skole, og de tegner samtidig en 5 års kontrakt med søværnet.

Uddannelsen er i søværnet tilrettelagt med 6 måneder på grundskole og på skoletogt. Herefter følger 12 måneders teori og praksis på fagkursus. Desuden får eleverne 3 måneders søværnsspecifik grunduddannelse (for eksempel brandslukning, motorpasning med mere) på andre uddannelsesinstitutioner i søværnet, afhængig af elevernes speciale.

Derefter gennemføres 24 måneders praktikperiode på søværnets tjenestesteder.

Eleverne vender efterfølgende tilbage til Fagkursus til sidste skoleophold, der varer 3 måneder. Automatikmekanikeruddannelsen afsluttes med en civil kompetencegivende svendeprøve.

I de resterende cirka 12 måneder af kontraktperioden udfører de nye svende tjeneste som faglærte. Efter kontraktperiodens udløb vælger en del at forlade søværnet, mens andre fortsætter enten på manuelt niveau, eller de videruddanner sig på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole i Frederikshavn.

Udover automatikmekanikeruddannelsen afholder Fagkursus supplerende uddannelser i datamatik for udlærte elektronikmekanikere. Kurset varer cirka 10 uger og kursisterne opnår et civilt kompetencegivende kursusbevis.

Endvidere afholdes en supplerende elektronikmekanikeruddannelse af cirka 10 ugers varighed for udlærte datamekanikere.

Endelig afholdes forskellige typer værkstedsuddannelser, blandt andet et 9 måneders civilt kompetencegivende kursus for søværnets kadetaspiranter.

Fagkursus holder et højt fagligt niveau præget af kvalitet. Herom vidner de mange velbedømte svendeprøver og medaljetildelinger, hvor Fagkurselever ved den seneste tildeling modtog 4 sølvmedaljer, hvilket er den højeste form for anerkendelse.

Undervisningen formidles af civile såvel som militære lærere, som til stadighed dygtiggør sig gennem kursusdeltagelse og efteruddannelse. Derudover har Fagkursus en udbytterig erfaringsudveksling med andre tekniske skoler.

(SOK)

FALSTER's våbendivision i felten

Med det formål at opnå forøget samarbejde, udbygge maritime færdigheder samt afdække personlige grænser gennemførte Minelæggeren FALSTERs våbendivision i starten af marts en to-dages patruljeøvelse – kaldet V-DIVEX 95 – i området omkring den smukke Jyske ås.

V-DIVEX 95 var opdelt i to faser.

Fase I indeholdt en repetitions- og indlæringsfase indenfor områderne praktisk patruljetjeneste i felten, håndvåbenskydning samt sanitets-tjeneste. Denne fase blev afviklet på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole med egne og Søværnets Sergent- og Reserveofficersskoles instruktører.

Fase II udgjorde selve patruljedelen. Med formiddagens kundskaber i frisk erindring, blev personellet fordelt i to patruljer, hver ledsaget af en sikkerhedsbefalingsmand, og kørt

ud i det nordjyske landskab for, at starte en for dem endnu ukendt patruljering i »fjendeterræn«. Patruljeringen skulle foregå via kontaktpunkter, som blev patruljerne bekendt, efterhånden som man åbnede de tildelte opgave-kuverter »Brown envelopes«. Heri var næste koordinat samt ankomsttiden hertil anført. Den geografiske position var typisk ensbetydende med, at patruljerne ville møde opgaver, der kunne svinge fra taktisk passage af vandløb over behandling og transport af såret patient til direkte konfrontation med fjenden i form af det regionale Hjemmeværnsstabskompani.

V-DIVEX 95 hovedformål – teamtræning – blev rigeligt opfyldt, idet det var et krav, at hele patruljen skulle opfylde betingelserne angivet i kuverterne – selvstændige enkeltmandspræstationer talte ikke. Der

var ingen formel udpeget ledelse i patruljerne, dette var op til patrulje-medlemmerne selv.

Patruljernes samarbejdsevner blev sat på hårde prøver. Særligt under patruljering i de nattemørke skove måtte hver mand kunne stole på sin kammerat, hvis patruljen skulle nå rettidigt og »helskindet« frem. Den langt bedre udrustede og en overtal-lige fjende kunne være overalt.

Patruljerne overnattede feltmæssigt og havde hver tilbagelagt ca. 18 km. taktisk forskydning, da lastbilen endelig viste sig og bragte de 15 trætte men stolte våbengaster sikkert tilbage til den sikre hverdag efter 30 timer i felten.

FALSTERs sammenarbejdede våbendivision er hermed klar til at tage hul på et udfordrende og sejladsrigt år.

(FALSTER)

Taktisk passage af vandløb, med sikkerhedsstrop

Passageregler, adgangsbestemmelser og søværnets rolle

Fra tid til anden omtaler både den skrevne og elektroniske presse søværnets indsats i forhold til skibsfarten i danske og tilstødende farvande. Søværnsorientering har derfor fundet det hensigtsmæssigt til almindelig orientering og genopfriskning kort at fortælle, hvor på denne indsats beror.

Der er i hovedsagen to grundlæggende forordninger for adgang til og sejlads i danske farvande.

Passageregler

De generelle regler for sejlads i danske farvande med alle fremmede skibe (det vil sige alle skibe under fremmede flag) findes i De Forenede Nationers Havretskonventionen af 1982, som trådte i kraft NOV 1994.

Reglerne baserer sig på princippet om såkaldt uskadelig passage, som betyder, at passager ikke må være til skade for kyststatens fred, sikkerhed og orden.

Reglerne foreskriver tillige, at passagen gennem dansk territorialfarvand skal være direkte og uafbrudt og kun må omfatte standsninger, som er et naturligt led i passagen, for eksempel ombordtagelse af lods, eller som skyldes force majeure.

Søværnets skibe tilser, at Danmarks rettigheder som kyststat respekteres også på dette område og skrider ind mod overtrædelser.

Adgangsbestemmelser

I Kongelig Anordning nr. 73 af 27. FEB 1976 fastsættes supplerende regler for adgang til besejling af dansk søterritorium med fremmede orlogsfartøjer, militære luftfartøjer og andre skibe, der ikke udelukkende anvendes til kommercielle formål.

Reglerne omfatter i grove træk:

Fremmede orlogsfartøjer kan foretage uskadelig gennemfart af ydre dansk territorialfarvand efter forudgående anmeldelse ad diplomatisk vej.

Fremmede statsfartøjer behøver ikke afgive sådan anmeldelse for passage af det ydre territorialfarvand.

Fremmede orlogs- og statsfartøjer kan kun besejle eller opholde sig i indre dansk territorialfarvand efter forudgående indhentet tilladelse ad diplomatisk vej fra den danske stat.

Såfremt sejladsen sker som et led i uskadelig gennemfart af ydre territorialfarvand i de »internationale stræder« Samsø Bælt/Storebælt og Sundet, kræves ingen forudgående anmeldelse, hverken for orlogs- eller statsskibe. Dog kræves for begge kategorier anmeldelse ved passage af Hollænderdyb/Drogden, som ligger på indre dansk territorialfarvand.

Såfremt sejladsen foregår som led i en uskadelig gennemfart af Lillebælt, som er indre dansk territorialfarvand, men klassificeres som »internationalt stræde« ligesom Storebælt og Sundet, kræves anmeldelse ad diplomatisk vej for både orlogs- og statsfartøjer.

Såfremt flere end 3 orlogsfartøjer af samme nationalitet inden for samme tidsrum agter at foretage passage af de »internationale stræder« Samsø Bælt/Storebælt eller Sundet, skal der forudgående indhentes tilladelse ad diplomatisk vej fra den danske stat.

Fremmede statsfartøjer har ikke pligt til at indhente en sådan tilladelse.

Fremmede undervandsbåde skal på dansk søterritorium sejle på overfladen.

Ovennævnte regler gælder ikke skibe i nød.

Søværnets rolle

Det påhviler søværnet at tilse disse bestemmelser overholdt på havet og at imødegå overtrædelser.

Det er selvsagt ikke formålet med opretholdelse af den danske jurisdiktion at lægge unødige hindringer i vejen for lovlige aktiviteter.

På den anden side er formålet med tilsyn og indskriden at sikre, at aktiviteten i vore farvande efterlever danske og internationale regler, at dansk jurisdiktion fremdeles oprettholdes, samt at danske rettigheder respekteres.

(SOK)

Vejnavne på Holmen

Der foregår i øjeblikket opsætning af skilte med vejnavne på Holmen i stedet for den nuværende nummerbetegnelse. Formålet med »navngivningen« er at fastholde en helhed for Holmen, både de dele der sælges og de der beholdes, og at fortælle eftertiden om, at området blev bygget til Marinen, der har anvendt det i mere end 300 år. Vejnavnene er fastlagt efter forslag fra Søværnets historiske Konsulent, Overarkivar H.C. Bjerg og er behandlet i Søværnets Museumskommission. Navnene angiver dels funktioner, de

pågældende områder har været anvendt til, og dels navne på fabriksmestre og søofficerer, der har haft betydning for Holmens og Flådens historie.

Da den endelige vejføring ikke kan fastlægges før nye ejere beslutter, hvordan der skal bygges, er nogle områder inddelt i kvarterer, ligesom en liste over yderligere navne er udfærdiget for anvendelse efterhånden som behov opstår.

Navne, der allerede er anvendt i det øvrige København har ikke kunnet benyttes.

De anvendte personnavne skal nærmere præsenteres:

A.H. Vedel, (1894-1981) viceadmiral, var 1941-58 chef for Søværnet og gav den 29. august 1943 ordre til sænkning af Flåden.

H.C. Sneedorff, (1759-1824), kontreadmiral, var en af de mest fremtrædende chefer for Søakademiet (som officersskolen hed dengang). Han deltog i spidsen for kadetkorpset i slaget på Rheden i 1801.

F.H. Jöhnke, (1837-1908) viceadmiral, var tilknyttet søminevæsenet

Følgende navne er anvendt:

Sixtus Plads	E.W. Stribolts Vej
Sixtus Vej	F.M. Krabbes Vej
Bradbænken	Hohlenbergs Kvarter
A.H. Vedels Vej	Fabriksmesterens Kvarter
H.C. Sneedorffs Allé	Dokøvej
F.H. Jöhnkes Vej	Schifters Kvarter
Henrik Spans Vej	A. Schifters Vej
Eskadrevej	F. Hohlenbergs Vej
P. Løwenørns Vej	Masteskursvej
Orlogsværftsvej	Bohlendachvej
Judichærs Plads	Søartillerivej
Ekvipagemesterens Kvarter	Halvtolv
Krabbes Kvarter	Kuglegården
Fabriksmester Allé	Kuglegårdsvej
Ekvipagemestervej	Arsenalvej
Takkelloftsvej	Takkelladsvej
Judichærs Vej	Modelsnedkervej
Benstrups Vej	Stibolts Kvarter
F. Danneskiold-Samsøes Allé	Kobbersmedievej
Kanonbådsvej	Henrik Gerners Plads

F. M. Krabbes vej

og introducerede den whiteheadske torpedo i Søværnet. Marineminister i 1901-1905.

Henrik Span, (1634-1694) admiral, forestod den egentlige etablering af Nyholm i 1690.

P. Løwenørn, (1751-1826) viceadmiral, oprettede Søkortarkivet i 1784 og organiserede en lang række farvandsplejeorganisationer, som gennem tiden har haft til huse på Holmen.

O. Judichær, (1661-1729) fabriksmester, var den første fabriksmester, der virkede på Holmen. Som en af de første i Danmark byggede han skibe efter forudgående matematiske beregninger og tegninger.

F.M. Krabbe, (1725-1796), fabriksmester, der virkede på Holmen 1758-1772.

K.N. Benstrup, (1692-1742), fabriksmester, der virkede på Holmen 1729-1736.

F. Danneskiold-Samsøe, (1703-1770) admiral, var som flådechef den der fastsatte udbygningen af hele Holmens område, specielt Frederiksholm og Arsenaløen.

E.W. Stibolt, (1741-1796) fabriksmester, der virkede på Holmen 1788-1796.

F. Hohlenberg, (1765-1804) fabriksmester, virkede på Holmen 1797-1803. På trods af den korte virketid skabte han internationalt kendte krigsskibe.

A. Schifter, (1779-1852) fabriksmester, virkede på Holmen 1814-1846 og udmærkede sig ved at være den, der omstillede den danske flåde fra sejl til damp.

Henrik Gerner, (1742-1787) kaptajn, fabriksmester, virkede på Holmen 1772-1787 og var en af de mest betydningsfulde skibskonstruktører. Medstifter af Søe-Lieutenant-Selskabet.

Af kommentarer til de øvrige navne skal blot fremhæves:

Halvtolv. Dette mærkelige navn har Arsenaløens østlige område heddet i mange år. Der er usikkerhed om oprindelsen. Enten betyder det: det område, der lå så langt fra Orlogsværftets cafeteria, at arbejderne fik lov til

Bohlendachvej

at slutte arbejdet kl. 1130 – eller også hentyder det til, at der i sin tid lå 11 skure i området. Da et mindre skur ved siden af blev opført, blev det kaldt »halvtolv«.

Bohlendachvej. Denne vej er opkaldt efter Bohlendachhuset, som er bygget i 1801 med en speciel tagkonstruktion, der i Slesvig kaldes for Bohlendachhäuser.

Bradbænken. Navnet kommer fra oldnordisk brad (bestryge med beg)

og er kølhalingsplads, hvor skibene blev lagt på siden for at blive bundbehandlet med beg.

De anvendte navne, der er godkendt af Postvæsenet, vil medvirke til at bevare mindet om områdets over 300 års sømilitære historie, der fortsætter med bibeholdelsen af Nyholm og dele af Arsenaløen.

(IG HUF)

Masteskursvej

6000 dage under kommando

Division 32 kunne i 1994 fejre et af de mere sjældne jubilæer, nemlig 6000 dage under kommando.

For LINDORMEN's vedkommende lørdag den 6. august og for LOSSEN onsdag den 23. november.

Da LINDORMEN og LOSSEN (DIV 32) højeste kommando, var hovedopgaven, ligesom den er i dag, at lægge såvel kabelkontrollerede som almindelige miner.

Med tiden er flere opgaver kommet til: DIV 32 bliver også brugt til at bjærge miner og torpedoer fra andre enheder.

Ud over disse opgaver deltager et af skibene fra DIV 32 med jævne mellemrum i STANDING NAVAL FORCE CHANNEL/STANDING NAVAL MINE FORCE, hvor skibet fungerer som kommandoskib for styrkechefen og forsyningskib, hvilket LINDORMEN-klassen er velegnet til.

DIV 32 har i en årrække sejlet med et skib fuldt udrustet og et i nøglestatus med omskiftning hvert år.

I foråret 1995 får DIV 32 sin renæssance med 2 samtidigt sejlene enheder, idet divisionen nu skal fungere som udcheckningsplatform for vagtchefer, hvorefter LINDORMEN går i nøglestatus igen.

LOSSEN vil til efteråret sejle med navigationselever, der skal udvikle deres færdigheder i praktisk navigation.

LINDORMEN er adopteret af Åbenrå og LOSSEN af Sønderborg, hvor skibene er på adoptionsbesøg i de år, de er fuldt udrustet.

Hvad med fremtiden? DIV 32 håber, at skibene stadig kan deltage i udviklingen af nye systemer og afprøvning af disse, samtidig med at de udfylder deres egentlige rolle, minelægning, for på den måde at bevare den gode arbejdsplads, divisionen er.

DIV 32 har haft 6000 »gode gamle dage« og er klar til 6000 »gode nye dage«.

(CHEF DIV 32)

Leveregler for unge Søekrigere

For at bedømme en Mands Handlinger rigtigt, maae man kjende hans Sinds Art, hans Grunde og Hensigter, sætte sig ind i Stilling og Forhold til andre Mennesker. Man nødes ofte til det, man ikke gjerne vilde, og afholdes fra det, man ønskede.

Man kan ei forlade sig paa Leveregler, naar Grundsætningerne, paa hvilke de bygges, ere upaalidelige.

Mennesket befinder sig ofte i den bedrøvelige Stilling, at han ikke kan afværge et Onde, uden derved at gjøre et andet Onde. Dog maa Ingen glæde sig ved at finde en Leilighed, der synes at give ham Tilladelse til at gjøre Ondt.

Den, der hader Laster, er han en Menneskehader? Den, der begunstiger Vellyst, er han en Menneskeven?

En Søeofficer og en Landofficer tjene begge den samme Konge og det samme Fædreland, og i samme Øiemed. De bør derfor i alle Henseender ansees som Vaabenbrødre og hverandres Lige.

I et kritisk Øieblik bør man ikke bebrejde Nogen, thi man kunde, ved at bringe ham ud af sin Fatning, faae ham til at begaae Feil, som han ellers ikke havde begaaet.

Det er en utidig Ømhed, naar man for at skaane sin Ven for Ubehageligheder, skjuler for ham det, som er ham gavnligt at vide. Men man bør saavidt muligt underrette ham derom paa en forsigtig Maade.

(Redaktionen)

Søværnets mesterskab i marine 5 kamp 1995

Torsdag den 1. juni 1995 afholdtes Søværnets Mesterskaber i Marine 5-kamp på Søværnets Grundskole.

Normalt skal de 5 discipliner: FORHINDRINGSBANELØB, LIVREDNING, SØMANDSKAB, FORHINDRINGSBANE, SVØMNING og AMFIBIELØB afvikles over 3 dage, men i år havde arrangørerne valgt at gennemføre konkurrencen over 1 dag. Før stævnets start sagde en af deltagerne, at det godt kunne være at besparelsen i tid og penge, ville påvirke konkurrencens resultater. Efter sidste disciplin havde de fleste deltagere alligevel på bedste vis kunne levet op til deres personlige rekorder. Selv om Marine 5-kamp flere gange er kåret som verdens hårdeste sport kan det altså godt lade sig gøre, at gennemføre den på en dag.

Deltagerne, der var med i konkurrencen, var alle 5-kæmpere der figurerer på det militære bruttolandshold, hvilket ikke ganske svarer til idegrundlaget for søværnets stævner. For at inspirere en breddere del af søværnets personel til at afprøve denne multisport, vil der blive lavet et justeret regelsæt, der vil gøre det muligt for mange flere at gennemføre de 5 discipliner.

Er interessen for at deltage i den kommende sæsons modificerede udgave af idrætten til stede, vil der blive oprettet en klasse for almindeligt rutinerede og en klasse for personel der har niveau til at deltage på landsholdet. Hos herrerne, som snart er identisk med old boys klassen, blev Kim Kruse Berg samlet vinder, Erik Madsen nr. 2 og Demi Hansen nr. 3.

Programmet for mesterskabet var som følger:

08.00	Mønstring
08.10-08.45	Klargøring til første disciplin
08.45	Forhindrengsbaneløb
10.15	Livredning
11.00	Forhindrengsbane-svømning
12.00	Frokost
13.00	Sømandskab
15.00	Amfibieløb

Tenna Gaarde, der desværre ikke havde nogle kvindelige modstandere, gennemførte 5-kampen som om hun aldrig havde lavet andet.

Konkurrencen blev afviklet med deltagerne som officials, dommere, startere, tidtagere m.v.. Formanden for Søværnets Idrætskomite, kommandørkaptajn P. B. Rieber, overrakte præmierne.

De næste store udfordringer for vores bedste 5-kæmpere, er de Militære Nordiske Mesterskaber i Finland 4. juni – 10. juni, Europamesterskaberne i Sverige 7. august – 12. august og Militært OL i Italien 4. september – 16. september 1995.

Derudover bliver der afholdt flere trænings-samlings og en enkelt udtagelseskonkurrence.

Interesserede, der vil afprøve en eller flere af 5-kampens discipliner (uanset niveau), kan kontakte undertegnede for at aftale nærmere detaljer omkring et sådant arrangement.

(SSG Erik Madsen,
MAS HLM – HIA)

Studiebesøg ved 3. eskadre fra Belgien og Norge

Lærere og elever fra Belgien, samt officerer fra 3. eskadre om bord på FLYVEFISKEN

3. Eskadre havde i 1. kvartal af 1995 besøg af henholdsvis den norske mine/MINE COUNTER MEASURES(MCM) skole (23.-27. januar), der er beliggende i Bergen, samt den belgiske mine/MCM skole (6.-10. marts), der ligger i Ostende.

På kurserne i både Norge og Belgien deltager 1 til 2 elever fra 3. Eskadre. I Belgien har der igennem mange år fast været danske elever, hvorimod det i år er første gang, danske elever deltager i Norge. Det er eskadrens ønske, at der fremover også fast skal deltage danske elever på det norske kursus, der afvikles hvert andet år.

Kurserne er ikke helt ens; for det norske kursus gælder, at det er en del af VUT I, og har en varighed af 11 måneder. De første 6 måneder er en taktisk del, der svarer til det danske Taktiske Divisionsofficers Kursus, og de efterfølgende 5 måneder er en ren mine/MCM uddannelse. Efter endt kursus udnævnes de danske elever til kaptajnløjtnanter. Derimod gælder for det belgiske kursus, at det er et selvstændigt kursus, som kan

gennemføres enten før eller efter VUT 1. Kurset har en varighed på 5 måneder, og er en ren mine/MCM-uddannelse. De danske elever skal altså også gennemgå det danske Taktiske Divisionsofficers Kursus.

Trods forskellen på kurserne er mine/MCM delen indholdsmæssigt ens, og de danske elever på kurserne vil alle kunne se en fremtid i møde som MCM-officer og chef på FLYVEFISKEN-klassen (MCM-modul). Skolernes studiebesøg ved 3. Eskadre blev afholdt med henblik på at give eleverne et indblik i, hvorledes den danske minekrigsorganisation er opbygget. Under studiebesøget kom eleverne ud at sejle med såvel minelæggeren FALSTER som kabelminelæggeren LOSSEN, hvor de blev briefet om de overvejelser, der går forud for en beslutning om minering af danske farvande, samt om hele signalgangen fra beslutningen er taget til minerne er lagt. Der blev også givet en orientering om selve planlægningen af minefelter samt lægning af miner. Yderligere blev der

demonstreret en »live« minelægning af såvel bundminer som kabelminer. Eleverne fik en sejltur med Minerydningsfartøjet FLYVEFISKEN, hvor de blev briefet om selve STAND-FLEX koncepten samt om MCM koncepten. Det blev også demonstreret, hvorledes fjernstyring af undervandsdrone for identifikation og neutralisering af miner foregik, samt hvorledes de to minerydningsdroner fjernstyres.

Ud over besøgene på 3. Eskadres skibe, besøgte eleverne også Minedepot St. Dyrehave, hvor de fik mulighed for både at se og høre om de danske minetyper. De aflagde et besøg ved Søværnets Materielkommando, hvor de fik en orientering om det danske søværns materielprojekter. Begge skoler udtrykte glæde over besøget, hvis succes skyldes alt det implicerede personels indsats, der gjorde at kursisterne ikke blot fik en god indsigt i det danske søværns minekrigsorganisation, men også fik en god oplevelse.

KL H.D. Henriksen (3. Eskadre)

Søværnets mærkedage

19. juni 1808

Orlogsbriggen LOUGEN, chef premierløjtnant P.F. Wulff, med 4 kanonbåde under sekundløjtnant Fønns erobrer den engelske orlogsbrig SEAGULL ud for Flekkerø i Norge.

Under Napoleonskrigene blev størstedelen af den danske flåde i 1807 beslaglagt og bortført af englænderne. Danmark-Norge var nu i krig med England, men til at føre krigen havde vor før så stærke sømagt kun få skibe at føre krigen med. I Norge befandt der sig på det tidspunkt de to linieskibe PRINS CHRISTIAN

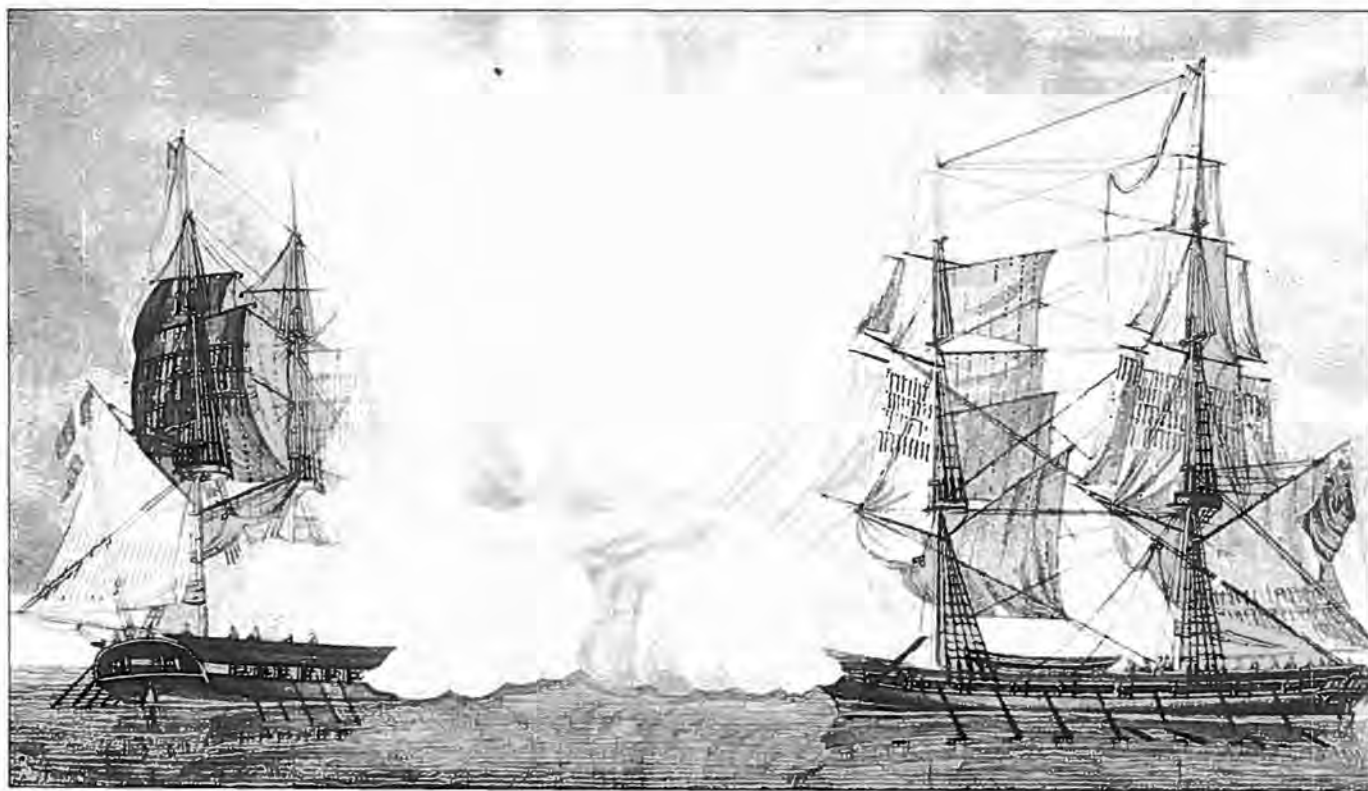
FREDERIK og LOVISA AUGUSTA samt briggen LOUGEN, 5 kanonbåde, 4 kanonjoller og et par skærbåde, der forblev under dansk flag.

Det var en sorgens dag for hele landet, da englænderne forlod Københavns Red med den røvede flåde. Men sorgen lammede ikke. Den fødte tværtimod et raseri og en desperation, som afviste alle engelske forsøg på fred og forsoning. Den danske regering sluttede sig nu til Frankrig og erklærede endog Sverige krig i 1808. Flåden måtte hurtigst muligt genskabes, og for at kunne gøre det, var man henvist til at bygge mindre krigsfartøjer, hvis konstruktion krævede kort byggetid og færrest mulige materialer.

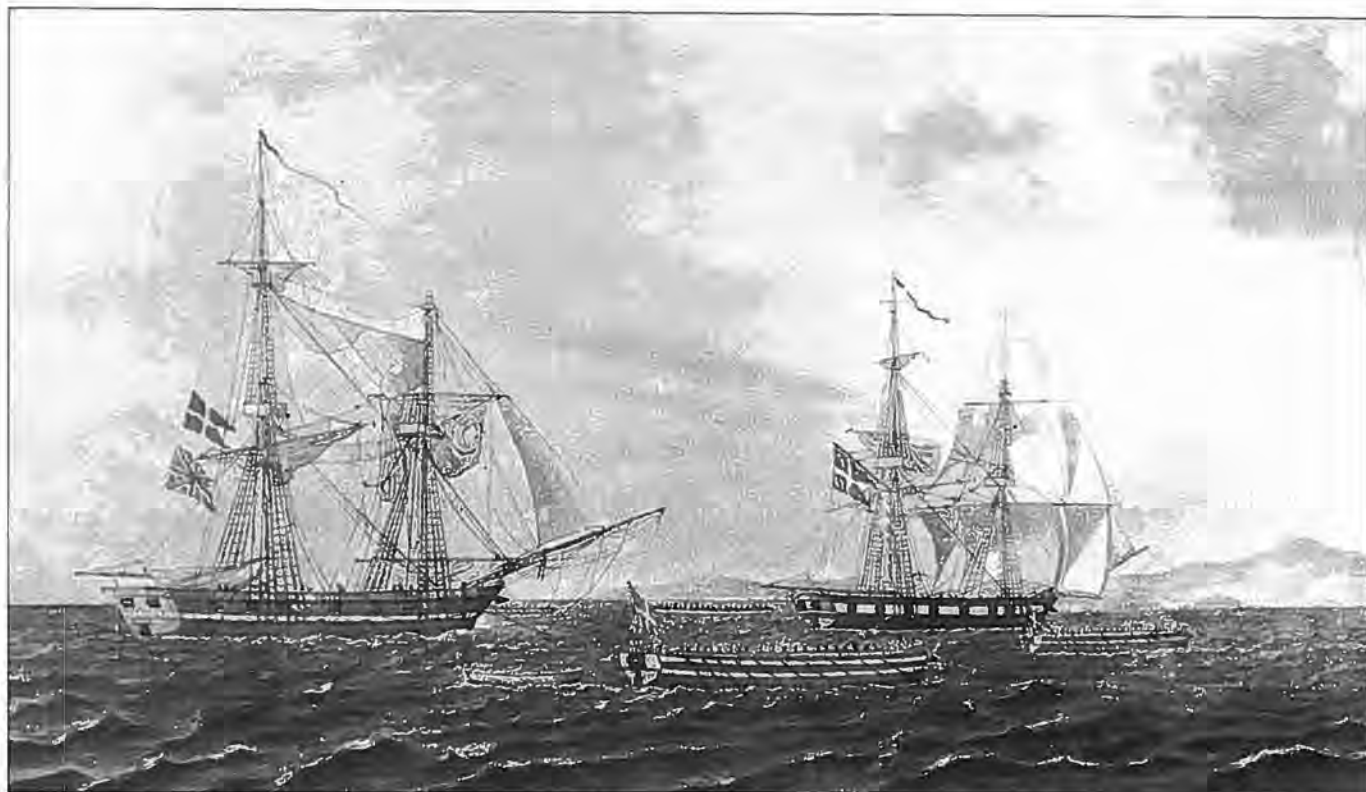
Allerede omkring år 1800 havde man fundet frem til de for vore farvande bedst egnede typer rokrigsfartøjer, og i årene 1808-13 byggedes der 122 kanonchalupper, 16 morterchalupper og 20 kanonjoller alene på danske værfter.

Til finansiering af dette byggeri kom der mange frivillige bidrag, dels fra enkeltpersoner og dels gennem indsamlinger. De, der ikke tjente ret meget, tilbød at arbejde gratis. Det gjaldt for eksempel sejlmagerne på Orlogsværftet, der uden løn syede sejlene til 8 kanonchalupper.

Men da Flåden var bortført, havde Royal Navy indtil videre søherredømmet i vore farvande. Det gav problemer, blandt andet for danske konvojer med levnedsmidler til Nor-

Briggen LOUGEN i kamp med den engelske brig SEAGULL. Farvelagt tegning af Andreas Appel (Orlogsmuseet)

LOUGEN og kanonbådene bugserer SEAGULL til skærgården. Akvarel af N. Truxlen (Orlogsmuseet)

ge, hvor der i den periode nærmest var hungersnød.

De små kanonbåde, som blev stationerede spredt i danske og norske farvande, opererede fortrinsvis i stille vejr, hvor der ikke var vind nok til, at større sejlskibe kunne manøvrere. Kanonbådene forsøgte så at nærme sig i »de døde vinkler«, hvor sejlskibenes kanoner ikke kunne bære, indtil de kom på klods hold og kunne erobre skibet ved kanonbeskydning og entring.

Den 19. juni kom briggen LOUGEN i kamp med den engelske brig SEAGULL udfor Flekkerø i Sydnorge. LOUGEN, der blev ført af premierløjtnant P. Wulff, havde 20 stk. 18-pundige kanoner, SEAGULL havde 16 kanoner og blev ført af kaptajn Cathcart, R.N.

Det var næsten stille, og begge parter måtte af og til bruge årerne for at manøvrere (se fig.1.). Kampen var hård, og efter en times tids forløb var begge skibe blevet temmelig medtagne, da 4 kanonbåde under løjtnant Fønns kom LOUGEN til hjælp. Efter yderligere tre kvarters kamp måtte SEAGULL stryge flaget. Den en-

gelske brig blev herefter slæbt ind i skærgården (se fig. 2.), hvor den sank. Af dens 96 mands store besætning blev kun en trediedel reddet. LOUGENs tab var 1 død og 13 sårede, medens kanonbådene ingen tab havde.

Sejrherrerne gik straks igang med at hæve SEAGULL, hvilket lykkedes, og efter at være repareret indgik den nogle måneder senere i de dansk-norske styrker.

Peter Frederik Wulff blev født 1774 i København og var allerede 6 år gammel blevet »volontær kadet«. Han afsluttede sin uddannelse med Gerner medalje. Efter togter til blandt andet Middelhavet og Vestindien blev han i 1807 chef for LOUGEN, som i marts 1808 efter kamp havde fordrevet den engelske orlogsbrig CHILDERS ved Rasvaag. Han gjorde karriere som skoleofficer og blev i 1824 chef for søkadetkorpset.

Privat var han en skønånd, der skrev digte og var meget teaterinteressert. I sit hjem samlede han en række mennesker, der dengang var førende i åndslivet. Her kom f.eks. Øhlenschläger, H.C. Andersen og kom-

ponisten Weyse. Han var god imod den dengang unge Andersen, men brysk kunne han også være. Andersen havde altid en pudsigt fortælling på rede hånd om et eller andet, han havde oplevet. Een gang ved et selskab rev Wulff sig i håret og råbte: »Det er løgn, det er djævelen gale mig løgn; sådan noget passerer jo aldrig os andre!«

Den unge Johanne Louise Pätges, senere Heiberg, gjorde sin entré i selskabslivet hos Wulffs på søkadet-akademiet og blev en ven af huset resten af sit liv.

Mest kendt blev Wulff for oversættelsen af Shakespears samlede værker. Arbejdet var blevet påbegyndt af skuespilleren Foersom, der havde oversat de fire første bind. Femte bind oversatte de i fællesskab og Wulff alene de fire sidste. Han har desuden oversat værker af Thomas Moore og Byron.

Han døde på vej hjem fra Det kongelige Teater den 2. februar 1842 og blev begravet på Holmens Kirkegård.

(WT)

Udenlandske flådebesøg i Danmark

Dato	By	Nation	Skibsnavn	Skibstype	Besætning
Juli 1995					
01-05	Aalborg	U.S.A.	USS TYPHOON	Patruljefartøj	35
03-06	København	Brasilien	BRNS BRASIL	Skoleskib	199
03-09	Køge	Norge	HNOMS NORGE	Kongeskib	70
13-16	Vordingborg	Belgien	BNS DUFOUR	Minejager	53
13-17	København	Frankrig	FS DROGUU	Fregat	85
–	København	–	FS LEOPARD	Skoleskib	15
–	–	–	FS PANTHERE	Skoleskib	15
–	–	–	FS JAGUAR	Skoleskib	15
–	–	–	FS LYNX	Skoleskib	15
–	–	–	FS GUEPARD	Skoleskib	15
–	–	–	FS CHACAL	Skoleskib	15
–	–	–	FS TIGRE	Skoleskib	15
–	–	–	FS LION	Skoleskib	15
28-31	–	Tyskland	FGS ELBE	Depotskib	192
–	Århus	–	FGS NERZ	Torpedo/Missilbåd	35
–	–	–	FGS ZOBEL	Torpedo/Missilbåd	35
28-31	–	Tyskland	FGS FRETCHEN	Torpedo/Missilbåd	35
–	Vejle	–	FGS DACHS	Torpedo/Missilbåd	35
28-31	–	Tyskland	FGS OZELOT	Torpedo/Missilbåd	35
–	Kalundborg	–	FGS WIESEL	Torpedo/Missilbåd	35
31-03	–	Holland	HNLMS URANIA	Skoleskib	17
	Frederikshavn				
August 1995					
02-03	Frederikshavn	Holland	HNLMS HELLEVOETSLUIS	Minejager	42
September 1995					
08-10	Esbjerg	Holland	HNLMS TROMP	Destroyer	261
–	–	–	HNLMS PHILIPS VAN ALMONDE	Destroyer	187

DANYARD ØNSKER SØVÆRNET TILLYKKE

GODT RUSTET TIL FREMTIDIGE OPGAVER

Standard Flex-300 er resultatet af et enestående og konstruktivt samarbejde mellem SMK og Danyard – et samarbejde, der har gjort det muligt at skabe en helt ny og visionær militær skibstype, der kan honorere fremtidens krav om fleksibilitet og økonomi – i både krigs- og fredstid.

Med leveringen af det 14. og sidste Standard Flex skib står Søværnet med en flåde af topmoderne fartøjer til operationer i både nationale og internationale farvande.

DANYARD AALBORG
DANYARD

FREDERIKSHAVN - TLF. 98 42 22 99

TERMA Elektronik AS

TACTICS C3 and Fire Control System for Submarines

TERMA Elektronik AS
Hovmarken 4, DK-8520 Lystrup
Telephone +45 86 22 20 00 • Telefax +45 86 22 27 99

PASSIVE AND ACTIVE TRACKING

TARGET MOTION ANALYSIS

WEAPONS CONTROL

TACTICAL AND MANOEUVERING TOOLS

RECORDING, LISTING AND PLAY-BACK

SIMULATION FOR TRAINING PURPOSES

OPTIONAL FACILITIES

DATA-LINK COMMUNICATIONS

REMOTE CONTROL /DISPLAY OF SENSORS